proLékaře.cz | 18.11.2026

ČESKÁ STOMATOLOGIE
ročník 116, 2016, 2, s. 54

RECENZE KNIHY

Stříž, I., Holáň, V.: Cytokiny v klinické medicíně

Maxdorf Jessenius 2015. Vázáno, 207 stran.
ISBN 978-80-7345-427-2. Cena neuvedena.

Publikace o současných znalostech komunikace buněk (nejen) imunitního systému pomocí signálních molekul – cytokinů a možnostech léčebně tyto děje cíleně ovlivnit svým obsahem zcela odpovídá svému výstižnému názvu. Obsahuje nezbytný popis jednotlivých oddílů imunitního systému, obecné charakteristiky cytokinů, jejichž účinky, jsou-li takto přehledně uspořádány, jsou pro neodborníky překvapivě rozdílné, rozdělení těchto působků do funkčních skupin, charakteristiky jejich receptorů.

Mnohé pojmy, které jsou dnes již běžně používané v řadě medicínských oborů a specializací včetně klinické stomatologie, avšak někdy užívány vytrženě z kontextu, jsou zde přehledně a výstižně popsány. Je-li v současnosti možné léčebně je ovlivnit, je součástí jednotlivých statí i stručné pojednání o terapeutických možnostech a příslibech.

Samostatné kapitoly popisují laboratorní metody užívané k detekci cytokinů a možnosti tzv. biologické léčby v době sepisování monografie. Samostatně jsou podány léčebné možnosti bronchiálního astmatu, revmatoidní artritidy, idiopatických střevních zánětů a psoriázy. Mnohé skutečnosti spojené s klinickým využitím tzv. monoklonálních protilátek v současnosti se však již dotýkají i našeho oboru, ať již v rámci léčby některých závažných, nádorových a autoimunitních chorob s projevy v orofaciální oblasti, tak i při běžném ošetřování jedinců léčených různými biologiky v různých medicínských indikacích, u nichž je nutno příslušně modifikovat naše obvyklé ošetřovací postupy.

Přehledně členěný text je doplněn barevnými schématy a přehlednými tabulkami. Každá kapitola je opatřena literárním aparátem (218 citací u kap. 6 Prozánětlivé cytokiny!).

Součástí publikace, která je vytištěna na kvalitním křídovém papíře, je i velice poučná předmluva I. Stříže. Najdeme zde také medailonky obou autorů a věcný rejstřík. V souhrnu lze konstatovat, že všem zájemcům o danou problematiku může kniha poskytnout velmi dobrý základ pro orientaci v této dnes již velmi obsáhlé, a snad až neuvěřitelně rychle se rozvíjející části laboratorní a klinické medicíny, navíc spojené s pronikáním moderních technologií do lékařské vědy. Chceme-li pochopit správně a v potřebných souvislostech pojmy, jako interleukiny, interferony, chemokiny, RANKL, TNF a mnohé další, máme k dispozici tuto velice kvalitní domácí publikaci.

Doc. MUDr. R. Slezák, CSc.
Hradec Králové